

MOONA

Monikulttuurinen Neuvonta -hanke

Heikki Niemi

25.11.2016

**HAAPAVEDEN
OPISTO**

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Taustaa

ESR -rahoitteinen Maahanmuuttaja-asiamiestoiminnan käynnistämishanke (Tupa-hanke) Haapavesi-Siikalatvan, Nivala-Haapajärven ja Ylivieskan seutukunnissa 2011-2014

- Yhteistyössä viranomaisten (kunnat, TE-toimisto, Kela, Poliisi, maistraatti jne.) sekä järjestöjen ja yhteisöjen kanssa.
- **Hankkeen tavoitteet**
- Ratkaisu maahanmuuttajien alkuvaiheen ohjauksen ja neuvonnan palveluiden järjestämiseen Oulun eteläisen alueella.
- Oulun Eteläisen kotoutussuunnitelman laatiminen.
- Viranomaisten välisen yhteistyön tiivistyminen ja monikulttuurisuusosaamisen kasvaminen alueella.

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Taustaa

ESR -rahoitteinen Maahanmuuttaja-asiamiestoiminnan käynnistämishanke (Tupa-hanke) Haapavesi-Siikalatvan, Nivala-Haapajärven ja Ylivieskan seutukunnissa 2011-2014

- **Hankkeen tulokset**

- Neuvontapalvelulla 125 asiakasta kaikista kohdealueen kunnista.
- Useita erilaisilla alueellisilla kokoonpanoilla toteutettuja kotouttamisohjelmia. Näiden tueksi Oulun eteläisen monikulttuurisuusstrategia.
- Alueen asenneilmaston muuttuminen hyväksyttävämmäksi.

Taustaa

ESR -rahoitteinen Monikulttuurisen neuvonnan esiselvityshanke Haapaveden-Siikalatvan, Nivala-Haapajärven ja Ylivieskan seutukunnissa 2014

- Toteuttajana Haapaveden opisto.
- **Lähtökohdat:** Alueella ei ole työnantajille matalan kynnyksen paikkaa, josta saisi tietoa ja apua maahanmuuttajataustaisten henkilöiden työllistämiseen liittyvissä asioissa. Työnantajat ja maahanmuuttajat eivät kohtaa!
- **Tavoitteet:** Kartoittaa ja koostaa alueen työnantajien palvelutarpeet ja palvelun sisällölliset toiveet monikulttuuriselle sekä maahanmuuttajia että työnantajia palvelevalle ohjaus- ja neuvontapalveluille.

Taustaa

ESR -rahoitteinen Monikulttuurisen neuvonnan esiselvityshanke Haapaveden-Siikalatvan, Nivala-Haapajärven ja Ylivieskan seutukunnissa 2014

- **Toimenpiteet:** Kysely sekä haastatteluja alueen työnantajille sekä tutustumiskäynnit Suomessa käynnissä oleviin vastaaviin hankkeisiin.
- **Tulokset:** Kyselyn tulosten sekä tutustumiskäyntien perusteella luotiin perusta varsinaiselle hankkeelle, jossa työnantajille suunnattua ohjaus- ja neuvontapalveluja aletaan suunnitella ja toteuttaa.

MOONA monikulttuurinen neuvonta -hanke

Hanke pähkinänkuoressa

- Hankkeella autetaan alueen työnantajia ottamaan ensimmäinen askel ulkomaalaistaustaisen työvoiman palkkaamiseksi.
- Monikulttuurisuuteen liittyvät asiat helpoksi ja luonnolliseksi osaksi yritysten arkea.
- Maahanmuuttajille apua työllistymiseen ja kotoutumiseen liittyvissä arjen kysymyksissä.
- Edistetään maahanmuuttajien ja työnantajien kohtaamista.
- Hankkeen kohderyhmänä Haapaveden-Siikalatvan, Nivala-Haapajärven sekä Ylivieskan seutukunnan työnantajat sekä kaikki alueella asuvat maahanmuuttajat riippumatta maassa olon kestosta tai maahantulon ajankohdasta tai syystä

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

MOONA monikulttuurinen neuvonta -hanke

- Kolmivuotinen, ELY-keskuksen rahoittama ESR -hanke, joka kestää tammikuusta 2015 vuoden 2017 loppuun.
- Toteuttaa Suomen rakennerahasto-ohjelman 2014-2020 toimintalinjaa 3 ”Työllisyys ja työvoiman liikkuvuus”.
- Toteuttaa erityistavoitetta 6.1. ”Nuorten ja muiden heikossa työmarkkina-asemassa olevien työllistymisen edistäminen”.
- Hankkeen kokonaisbudjetti n. 325 000 €.

MOONA monikulttuurinen neuvonta -hanke

- **Rahoittajat:** ELY-keskus 260 081 €, Seutukunnat 35 896 € ja Haapaveden opisto 29 124 €.
- **Toimialue:** Haapaveden-Siikalatvan, Nivala-Haapajärven ja Ylivieskan seutukunnat.
- Yhteensä 14 kuntaa.
- **Henkilöstö:** projektipäällikkö ja projektityöntekijä

MOONA monikulttuurinen neuvonta -hanke

Hankkeen Toimialue

- Väkiluku n. 88 500 asukasta (2015)
- 15 – 64 vuotiaita n. 63 % väestöstä (2011)
- Alueella n. 4600 yritystä

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

MOONA monikulttuurinen neuvonta -hanke

Ulkomaan kansalaisten määrä kunnittain vuonna 2015

Maahanmuuttajat Oulun Eteläisessä

Ulkomaalaistaustaisten osuus kuntien koko väestöstä 2015

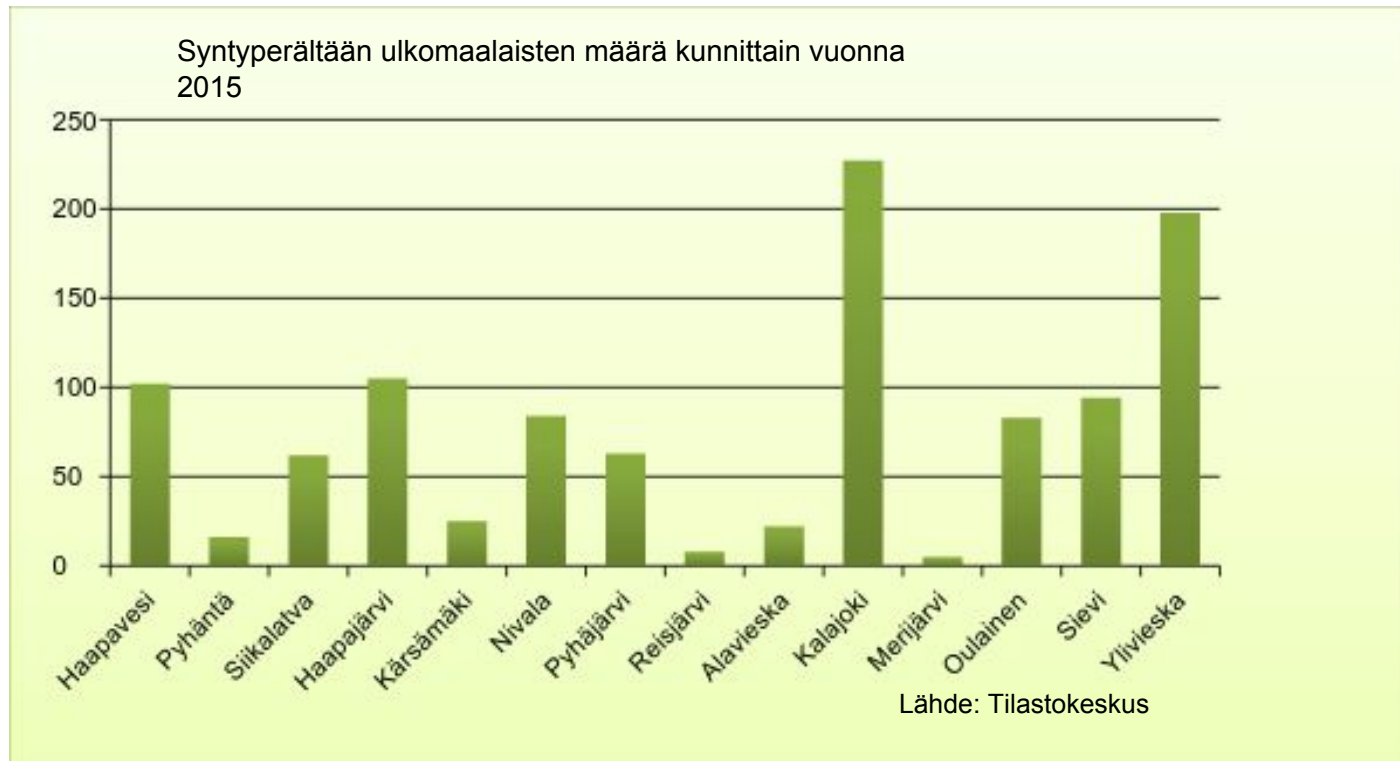
MOONA monikulttuurinen neuvonta -hanke

Ulkomaan kansalaisten määrän kehitys alueella seutukunnittain vuosina 2010-2015

MOONA monikulttuurinen neuvonta -hanke

Syntyperältään ulkomaalaisten määrä kunnittain vuonna 2015

MOONA monikulttuurinen neuvonta -hanke

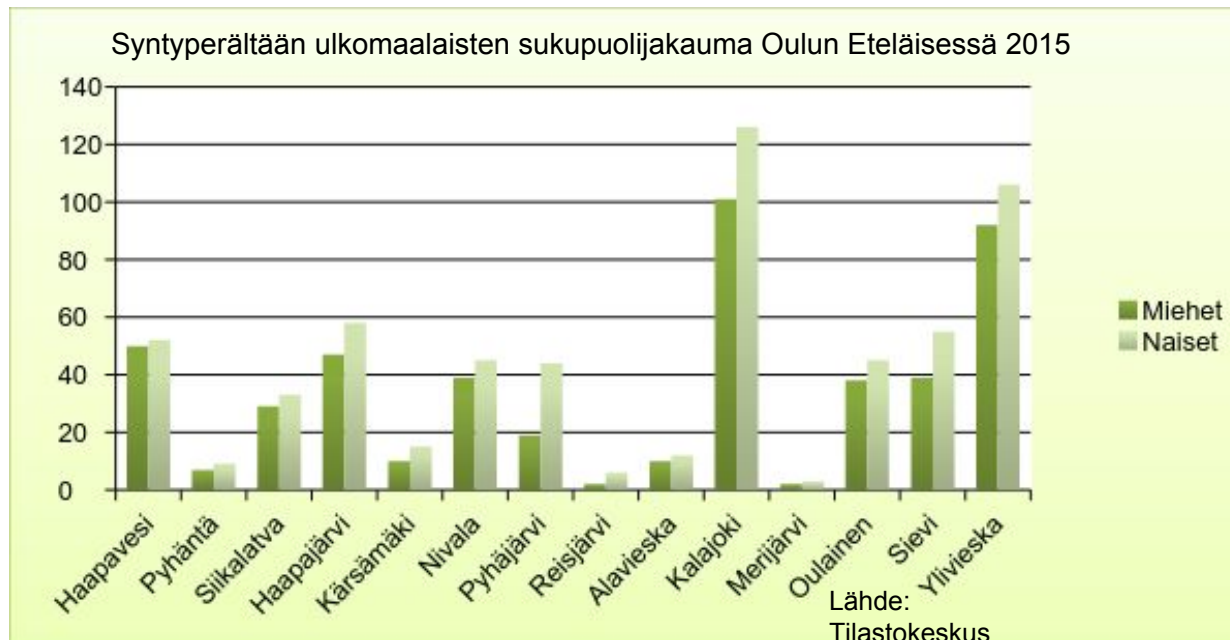
Syntyperältään ulkomaalaisten määrän kasvu seutukunnittain vuosina 2010-2015

Lähde: Tilastokeskus

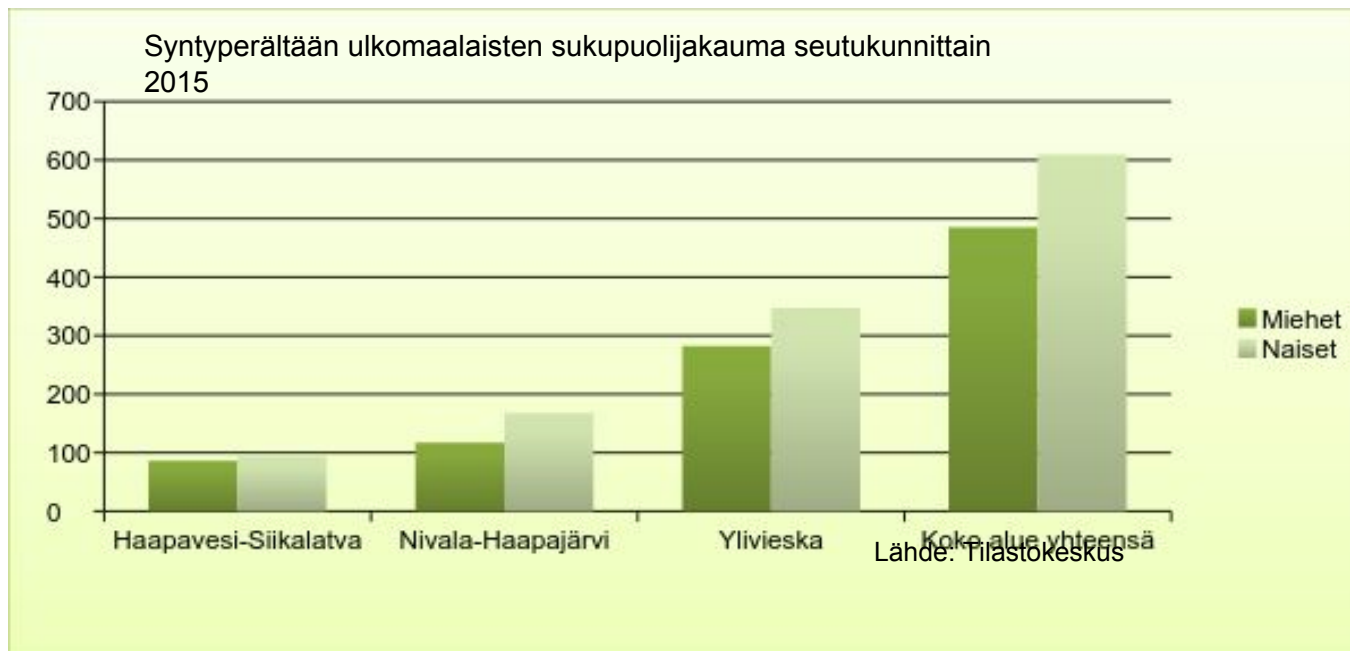
MOONA monikulttuurinen neuvonta -hanke

Syntyperältään ulkomaalaisten sukupuolijakauma Oulun Eteläisessä 2015

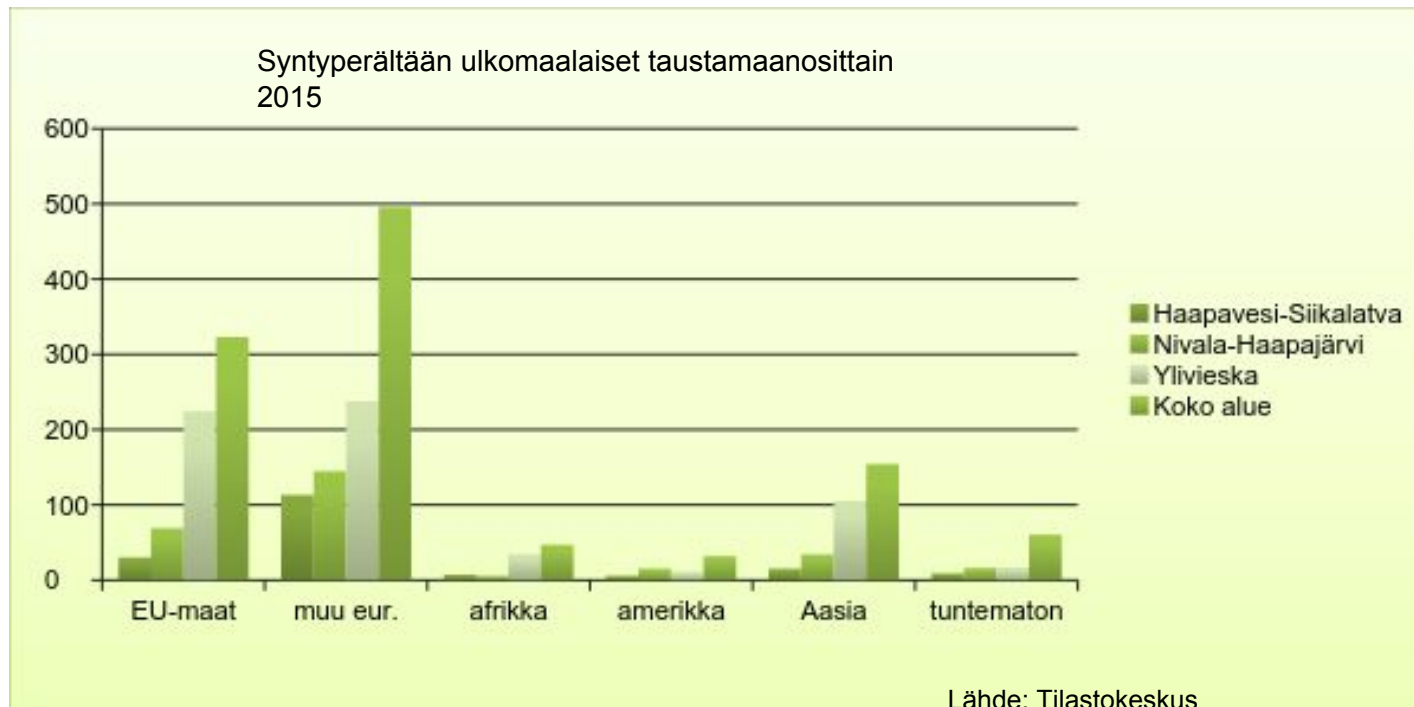
Maahanmuuttajat Oulun Eteläisessä

Syntyperältään ulkomaalaisten sukupuolijakauma seutukunnittain 2015

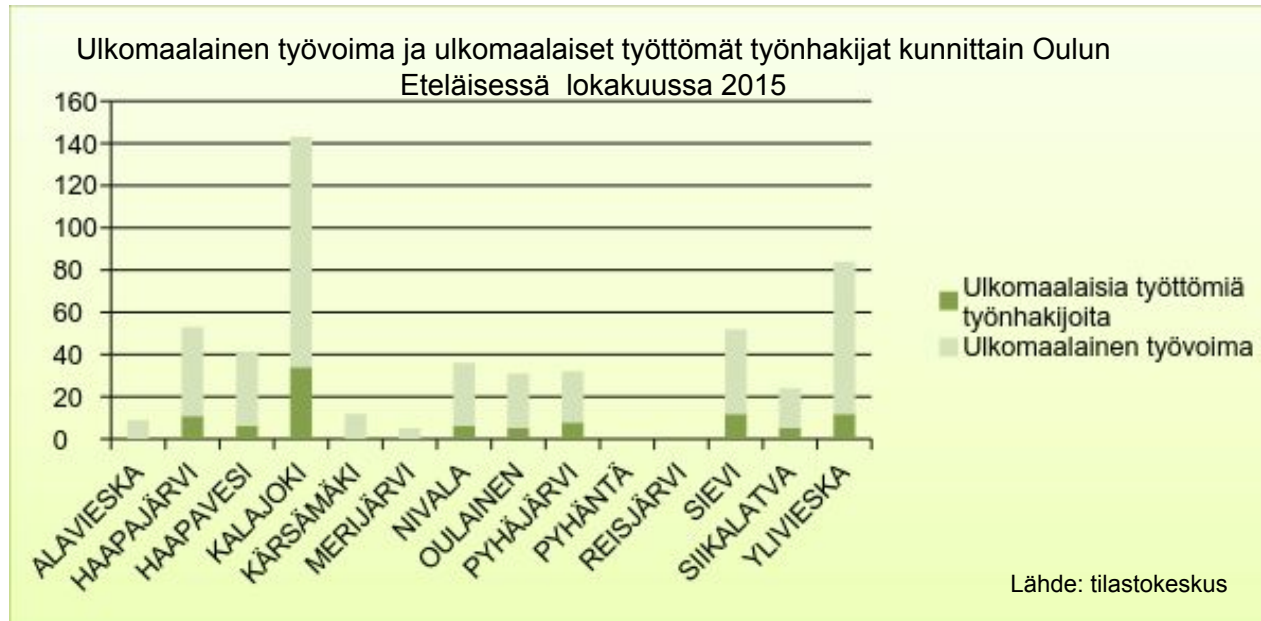
Maahanmuuttajat Oulun Eteläisessä

Syntyperältään ulkomaalaiset taustamaanosittain vuonna 2015

Maahanmuuttajat Oulun Eteläisessä

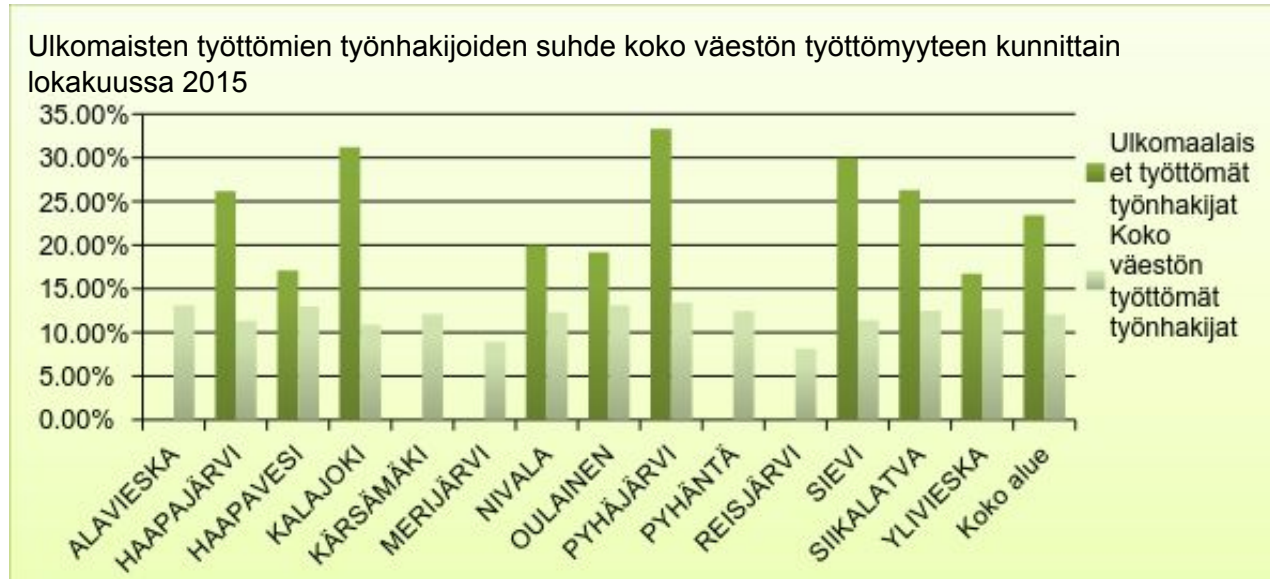
Maahanmuuttajien työllisyystilanne lokakuussa 2015

- Ulkomaista työvoimaa (15-65 vuotiaita) oli lokakuussa 2015 alueella yhteensä 423. Työvoiman ulkopuolelle jäävät tässä laskelmassa lapset ja eläkeläiset.
- Työttömiä työnhakijoita tästä joukosta oli 99 eli 23,4 % työvoimasta.
- Huomioonotettavaa on, että kaikki työttömät maahanmuuttajat eivät välttämättä oli työnhakijoita.

Maahanmuuttajat Oulun Eteläisessä

Maahanmuuttajien työttömyyden suhde kantaväestön työttömyyteen

- Maahanmuuttajien työttömyyslukuissa suurta vaihtelua kuukausittain varsinkin pienillä paikkakunnilla.
- Maahanmuuttajien työttömyys on reilut 10 % koko alueen työttömyyttä korkeampi.

MOONA monikulttuurinen neuvonta -hanke

Alueen yrittäjien tarpeet liittyen ulkomaalaistaustaisen henkilön palkkaamiseen, perehdyttämiseen ja rekrytointiin.

- Tarpeet selvitettiin monikulttuurisen neuvonnan esiselvityshankkeessa vuonna 2014.
 - 67 % vastaajista oli sitä mieltä, että neuvonta- ja tukipalvelu alentaisi kynnystä palkata ulkomaalaistaustainen työntekijä. Erityisiä neuvontatarpeita olivat **kulttuurierot, työlainsäädäntö ja työelämän pelisäännöt.**
 - Ennen työntekijän palkkaamista toivottiin tietoa mm. **TE-toimistojen palveluista työnantajalle ja ulkomaalaiselle työntekijälle, lupa-asioista, kuntien palveluista ulkomaalaisille sekä henkilökunnan valmentamisesta ulkomaalaisen työntekijän tuloon.**

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

MOONA monikulttuurinen neuvonta -hanke

Alueen yrittäjien tarpeet liittyen ulkomaalaistaustaisen henkilön palkkaamiseen, perehdyttämiseen ja rekrytointiin.

- Palkkaamisen jälkeen toivottiin tietoa mm. **kielikoulutusta, työntekijän arkiasioiden järjestelystä, työntekijän lisäkoulutuksesta, perehdytyksestä, perheen kotoutumisesta sekä kielikoulutuksesta maahanmuuttajataustaiselle henkilöstölle.**
- Suoraan ulkomailta rekrytoitaessa toivottiin tietoa mm. **lainsäädännöstä, oleskeluluvista, käytännön järjestelyistä (haastattelut ja tulkkaukset), kontakteista ulkomaisiin rekrytointipartnereihin, kohdemaan kulttuurista ja kohdemaan työmarkkinatilanteesta.**

MOONA monikulttuurinen neuvonta -hanke

Hankkeen tarpeellisuus

- Monet maahanmuuttajat ovat vaarassa syrjäytyä suomalaisesta yhteiskunnasta ja työelämästä
- Koulutettujen maahanmuuttajien haasteena pätevyyden tunnistaminen, koulutusta vastaavan paikan löytäminen, tiedon puute, työnantajan kohtaaminen ja kotoutuminen työpaikalle.
- Työllistyminen on yksi kotoutumisen kulmakivistä!
- Toimialueen maahanmuuttajissa on suuri potentiaali, jota ei ole tähän mennessä kyetty hyödyntämään alueen yrityksissä.
- Pyhäjärven Laguna hanke ja varsinkin Hanhikiven ydinvoimahanke tuovat aivan uudenlaisia mahdollisuuksia alueen maahanmuuttajien työllistämiseen.

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

MOONA monikulttuurinen neuvonta -hanke

Toimenpiteet

- Hankkeeseen on kirjattu 6 eri toimenpidekokonaisuutta. Ne on laadittu TUPA –hankkeen kokemusten, yrittäjille suunnatun kyselyn ja muihin hankkeisiin tehtyjen tutustumiskäyntien perusteella.

1. Yhden luukun periaatteella toimiva yksilöllinen neuvonta- ja ohjauspalvelu.

- Palvelee sekä alueen maahanmuuttajia että työnantajia.
- Hankehenkilöstö liikkuu alueella tarpeen mukaan. Kiinteät toimipisteet Haapavedellä, Kalajoella ja Nivalassa.

MOONA monikulttuurinen neuvonta -hanke

2. Kohtaamot

- Tilaisuuksia, joissa maahanmuuttajat ja työnantajat voivat kohdata toisiaan.
- Tilaisuuksien esivalmisteluna hankehenkilöstö etsii toisilleen sopivia ”pareja” maahanmuuttajista ja yrityksistä.
- Mahdollisuus järjestää myös tietyn koulutuksen saaneille maahanmuuttajille kohdennettuja tilaisuuksia alueen yritysten kanssa.

MOONA monikulttuurinen neuvonta -hanke

3. Mätsääminen – ”Työlle tekijä”.

- Mätsäämisellä (matching) tarkoitetaan työpaikan ja työtehtävän vaateiden sekä työntekijän ja hänen osaamisensa varmistamista työhönvalmentajan avulla.
- Työn perusajatuksena on löytää toisiaan vastaavat parit työtä tekevien ja työtä hakevien joukosta.
- Tarjoaa työnantajalle nopean ja tuetun rekrytointitavan: käytettävissä työhönvalmentajan tuki työllistymisen suunnittelussa ja työntekijän perehdyttämisessä.

MOONA monikulttuurinen neuvonta -hanke

4. Työnvarjostus

- Maahanmuuttaja ”varjostaa” ammattilaisen työskentelyä tämän työpaikalla. Mahdollisuus myös kokeilla eri työtehtäviä ammattilaisen valvonnassa.
- Varjostaja näkee ammattilaisen työnkuvan ja sisällön kattavasti.
- Maahanmuuttajalle ja työnantajalle tuki työhönvalmentajalta, joka mukana opastamassa kumpaakin osapuolta.
- Maahanmuuttaja pääsee tutustumaan suomalaiseen tapaan tehdä työtä ja saa käsityksen täydennyskoulutustarpeistaan ja työelämän vaatimuksista.

MOONA monikulttuurinen neuvonta -hanke

5. Kansalaisfoorumit

- Kaikille avoimia tilaisuuksia, joissa alueen maahanmuuttajat ja muu väestö sekä eri toimijat tapaavat toisiaan ja keskustelevat ajankohtaisista asioista.

6. Seminaarit ja työpajat monikulttuurisuusasioista

MOONA monikulttuurinen neuvonta -hanke

Kiitos!

Lisätietoja:

Anne Pentinlehto

projektipäällikkö

puh. 040 868 2741

e-mail. anne.pentinlehto@haapop.com

Heikki Niemi

projektityöntekijä

puh. 040 868 2287

e-mail heikki.niemi@haapop.com

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto